EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 27. 4. 2022
COM(2022) 186 final

2022/0129 (NLE)

Návrh

# ROZHODNUTIE RADY

## o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Rade Svetovej colnej organizácie v súvislosti s prijatím navrhovanej zmeny rokovacieho poriadku Výboru pre harmonizovaný systém

# DÔVODOVÁ SPRÁVA

## 1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Únie v Rade Svetovej colnej organizácie v súvislosti s plánovaným schválením navrhovanej zmeny rokovacieho poriadku Výboru pre harmonizovaný systém (ďalej len „HS“).

## 2. KONTEXT NÁVRHU

### 2.1. Medzinárodný dohovor o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru

Cieľom Medzinárodného dohovoru o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru (ďalej len „dohoda“)[1] je uľahčovať medzinárodný obchod a zber, porovnávanie a analýzu štatistických údajov, a to najmä o medzinárodnom obchode. Súčasťou dohovoru je vo forme prílohy nomenklatúra HS, ktorá je medzinárodným harmonizovaným systémom umožňujúcim zúčastneným krajinám na spoločnom základe zatriediť na colné účely tovar, s ktorým sa obchoduje. Nomenklatúra HS obsahuje predovšetkým opis tovaru, ktorý sa radí do položiek a podpoložiek, a súvisiace číselné kódy založené na šesťcifernom systéme označovania. Nomenklatúra HS sa reviduje každých päť rokov[2]. Používa ju viac ako 200 krajín a hospodárstiev na celom svete; takže sa podľa nej zatrieďuje viac ako 98 % všetkého tovaru, s ktorým sa na svete obchoduje.

Dohoda nadobudla platnosť 1. januára 1988.

Európska únia a všetky jej členské štáty sú zmluvnými stranami dohody.

### 2.2. Svetová colná organizácia (WCO)

Svetová colná organizácia (WCO), zriadená v roku 1952 ako Rada pre colnú spoluprácu, je nezávislý medzivládny orgán, ktorého poslaním je zvyšovať efektívnosť a účinnosť colných správ. WCO ponúka svojim členom rad dohovorov a iných medzinárodných nástrojov, ako aj služby technickej pomoci a odbornej prípravy. V súčasnosti zastupuje 184 colných správ z celého sveta.

Riadiacim orgánom WCO je Rada, ktorá sa pri plnení svojho poslania opiera o kompetencie a spôsobilosti sekretariátu a viacerých technických a poradných výborov.

Technickým výborom WCO, ktorý zodpovedá za prípravné práce súvisiace s dohodou, je Výbor pre harmonizovaný systém (ďalej len „Výbor pre HS“). Hlavné úlohy Výboru pre HS sú:

- zabezpečovať jednotný výklad a uplatňovanie právnych textov HS, a to aj urovnávaním sporov medzi zmluvnými stranami v súvislosti so zatriedením, a tým uľahčovať obchod,
- navrhovať zmeny a aktualizácie HS s cieľom zohľadniť vývoj v oblasti technológií a zmeny v štruktúrach obchodu, ako aj iné potreby používateľov,

[1] Rozhodnutie Rady 87/369 zo 7. apríla 1987, ktoré sa týka uzavretia Medzinárodného dohovoru o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru a protokolu o jeho zmene a doplnkoch (Ú. v. ES L 198, 20.7.1987, s. 1).

[2] Od svojho zavedenia v roku 1988 bola nomenklatúra HS revidovaná šesťkrát. Tieto revízie nadobudli účinnosť v rokoch 1996, 2002, 2007, 2012, 2017 a 2022.

- podporovať plošné uplatňovanie HS a skúmať súvisiace otázky všeobecného charakteru a politické záležitosti.

Podľa článku 6 ods. 6 dohovoru o HS Výbor pre HS „*vyhotoví svoj rokovací poriadok a prijme ho dvojtretinovou väčšinou hlasov svojich členov. Tento poriadok sa predloží na schválenie Rade.*“

Podľa článku 26 rokovacieho poriadku Výboru pre HS „*tieto pravidlá sa môžu úplne alebo čiastočne revidovať v súlade s ustanoveniami článku 6 ods. 6 dohovoru*.“

Pozície, ktoré sa majú zaujať v mene Únie vo WCO v súvislosti s otázkami týkajúcimi sa HS, sa koordinujú s členskými štátmi. Únia a jej členské štáty majú vo Výbore WCO pre HS spoločne len jeden hlas. V Rade WCO hlasuje EÚ o záležitostiach, ktoré patria do jej právomoci, ako sú otázky týkajúce sa HS, v mene členských štátov prítomných na zasadnutí.

### 2.3. Pripravovaný akt Rady WCO

Počas svojho 139./140. zasadnutia (23. – 25. júna 2022) Rada WCO schváli zmeny článkov 19 a 20 rokovacieho poriadku Výboru pre HS („pripravovaný akt“).

Na svojom 64. zasadnutí (v septembri 2019) sa Výbor pre HS na základe konsenzu dohodol na návrhu na zmenu článku 20 rokovacieho poriadku s cieľom objasniť postup pri výhradách. Z dôvodu pandémie táto otázka ešte nebola predložená Rade WCO na schválenie.

Na svojom 68. zasadnutí (v septembri 2021) sa Výbor pre HS dohodol na návrhu na zmenu článku 19 rokovacieho poriadku s cieľom objasniť postup pri hlasovaní.

Návrhy na zmenu článkov 19 a 20 rokovaciemu poriadku sú vysvetlené ďalej v texte.

**Zmeny článku 19 rokovacieho poriadku**

– Navrhovanou zmenou článku 19, konkrétne zmenou jeho tretieho a štvrtého odseku, sa objasňuje, ako sa určuje väčšina potrebná na to, aby Výbor pre HS mohol prijímať rozhodnutia týkajúce sa zmien dohovoru o HS (dvojtretinová väčšina hlasov odovzdaných členmi výboru), napr. pri zmenách nomenklatúry HS, ako aj pri iných rozhodnutiach, ktoré si vyžadujú jednoduchú väčšinu (viac ako 50 percent hlasov odovzdaných členmi výboru), napr. v prípade rozhodnutí o zatriedení, vysvetliviek, stanovísk k zatriedeniu atď.

– Hlavným cieľom je zabezpečiť, aby sa v prípade viacerých možností, o ktorých sa bude rokovať, dodržiaval hladký a transparentný postup tak, aby rozhodnutie výboru viedlo k tomu, že väčšina členov výboru podporí možnosť, ktorá zostane po postupnom vyradení možnosti (možností) s nižšou podporou.

– Navrhovaná zmena je uvedená v nasledujúcej tabuľke (a zmeny sú podčiarknuté):

| | Súčasné znenie | Nové znenie |
|---|---|---|
| Tretí odsek | Rozhodnutia o zmenách dohovoru sa prijímajú dvojtretinovou väčšinou hlasov odovzdaných členmi výboru. | Rozhodnutia o zmenách dohovoru sa prijímajú dvojtretinovou väčšinou hlasov odovzdaných členmi výboru. Ak však existujú dve alebo viaceré možnosti zmeny, výbor najprv pristúpi k postupnému hlasovaniu, ktoré sa uvádza ďalej v texte v rámci hlasovania jednoduchou väčšinou, s cieľom zúžiť možnosti na jednu. Keď zostane jediná možnosť zmeny, záverečné |

| | | |
|---|---|---|
| | | hlasovanie o tom, či sa zmena prijme alebo zamietne, sa uskutoční podľa pravidla dvojtretinovej väčšiny. |
| Štvrtý odsek | Ostatné rozhodnutia sa prijímajú jednoduchou väčšinou hlasov odovzdaných členmi výboru. | Ostatné rozhodnutia sa prijímajú jednoduchou väčšinou (viac ako 50 percent) hlasov odovzdaných členmi výboru. Ak existujú viac ako dve možnosti a žiadna z nich nedosiahla viac ako 50 percent hlasov odovzdaných členmi výboru, pristúpi sa v rámci hlasovania jednoduchou väčšinou k postupnému hlasovaniu, ktorým sa zúži počet možností tým, že sa vylučujú možnosti s najnižším počtom hlasov, až kým možnosť s najvyšším počtom hlasov nedosiahne viac ako 50 percent hlasov odovzdaných členmi výboru. |

**Zmeny článku 20 rokovacieho poriadku**

– Navrhovanou zmenou, konkrétne zmenou článku 20 odseku 1, ktorý sa stáva odsekom 2, ako aj článku 20 odseku 4, ktorý sa stáva odsekom 1, sa objasňuje, že oznámenia adresované generálnemu tajomníkovi WCO vyžadujúce, aby sa akákoľvek záležitosť, ktorú preskúmal Výbor pre HS, postúpila Rade alebo späť Výboru pre HS na opätovné preskúmanie, by sa mali generálnemu tajomníkovi doručiť do 24.00 hod. (bruselského času) posledného dňa lehoty.

– Táto zmena je obzvlášť dôležitá pre správne orgány, ktoré sa nachádzajú v inom časovom pásme ako ústredie WCO a ktorých oznámenia môžu byť generálnemu tajomníkovi WCO doručené po uplynutí lehoty na podanie takýchto žiadostí o opätovné preskúmanie vzhľadom na časové pásmo, v ktorom sa nachádza sekretariát WCO.

– Navrhovaná zmena je uvedená v nasledujúcej tabuľke (a zmeny sú podčiarknuté):

| Súčasné znenie | Nové znenie |
|---|---|
| Podľa rozhodnutia Rady č. 298 môže generálny tajomník na žiadosť zmluvnej strany postúpiť záležitosti vyplývajúce z článku 8 ods. 2 dohovoru priamo späť výboru za predpokladu, že žiadosť je podaná písomne najneskôr do konca druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, počas ktorého bolo zasadnutie výboru ukončené. Generálny tajomník potom zaradí príslušnú záležitosť do programu nasledujúceho zasadnutia výboru na opätovné preskúmanie.<br><br>Ak rôzne zmluvné strany doručia žiadosti o postúpenie týkajúce sa tej istej záležitosti Rade aj výboru, alebo ak zmluvná strana nešpecifikuje, či má byť záležitosť postúpená Rade alebo priamo výboru, záležitosť sa postúpi Rade. Generálny tajomník | Oznámenia adresované generálnemu tajomníkovi vyžadujúce, aby sa akákoľvek záležitosť postúpila Rade alebo výboru na opätovné preskúmanie podľa článku 8 ods. 2 dohovoru a rozhodnutia Rady č. 298, sa nemôžu podať skôr ako v deň nasledujúci po skončení zasadnutia výboru, ale musia sa podať do konca druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, počas ktorého bolo zasadnutie výboru ukončené. Oznámenie sa považuje za podané v lehote, ak bolo doručené generálnemu tajomníkovi do 24.00 hod. (bruselského času) posledného dňa lehoty.<br><br>Podľa rozhodnutia Rady č. 298 môže generálny tajomník na žiadosť zmluvnej strany postúpiť záležitosti vyplývajúce z článku 8 ods. 2 dohovoru priamo späť výboru za predpokladu, že žiadosť bola |

| | |
|---|---|
| informuje všetky zmluvné strany o doručení žiadosti o postúpenie záležitosti Rade alebo výboru.<br><br>Zmluvná strana, ktorá podáva žiadosť o postúpenie záležitosti Rade alebo výboru, môže svoju žiadosť stiahnuť kedykoľvek pred tým, než rada záležitosť preskúma alebo než výbor záležitosť opätovne preskúma. Výbor však záležitosť preskúma, ak ju postúpi Rada. V prípade, že zmluvná strana svoju žiadosť stiahne a zároveň neprebieha vybavovanie žiadosti inej zmluvnej strany týkajúcej sa tej istej záležitosti, pôvodné rozhodnutie výboru sa považuje za schválené. Generálny tajomník oznamuje zmluvným stranám každé stiahnutie žiadosti.<br><br>Oznámenia adresované generálnemu tajomníkovi vyžadujúce, aby sa akákoľvek záležitosť postúpila Rade alebo výboru na opätovné preskúmanie podľa článku 8 ods. 2 dohovoru a rozhodnutia Rady č. 298, sa nemôžu predložiť skôr ako v deň nasledujúci po skončení zasadnutia výboru, ale musia sa predložiť do konca druhého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, počas ktorého bolo zasadnutie výboru ukončené.<br><br>Ak sa v súlade s ustanoveniami článku 8 ods. 3 dohovoru a rozhodnutia Rady č. 298 akákoľvek záležitosť postúpi úplne alebo čiastočne výboru na opätovné preskúmanie, zmluvná strana, ktorá požiadala o opätovné preskúmanie záležitosti, predloží generálnemu tajomníkovi najneskôr 60 dní pred dňom začatia nasledujúceho zasadnutia výboru poznámku, v ktorej uvedie dôvody žiadosti o opätovné preskúmanie, spolu so svojimi návrhmi na vyriešenie danej záležitosti. Generálny tajomník rozpošle túto poznámku ostatným zmluvným stranám. | podaná v lehote uvedenej v predchádzajúcom odseku. Generálny tajomník potom zaradí príslušnú záležitosť do programu nasledujúceho zasadnutia výboru na opätovné preskúmanie.<br><br>Ak rôzne zmluvné strany doručia žiadosti o postúpenie týkajúce sa tej istej záležitosti Rade aj výboru, alebo ak zmluvná strana nešpecifikuje, či má byť záležitosť postúpená Rade alebo priamo výboru, záležitosť sa postúpi Rade. Generálny tajomník informuje všetky zmluvné strany o doručení žiadosti o postúpenie záležitosti Rade alebo výboru.<br><br>Zmluvná strana, ktorá podáva žiadosť o postúpenie záležitosti Rade alebo výboru, môže svoju žiadosť stiahnuť kedykoľvek pred tým, než rada záležitosť preskúma alebo než výbor záležitosť opätovne preskúma. Výbor však záležitosť preskúma, ak ju postúpi Rada. V prípade, že zmluvná strana svoju žiadosť stiahne a zároveň neprebieha vybavovanie žiadosti inej zmluvnej strany týkajúcej sa tej istej záležitosti, pôvodné rozhodnutie výboru sa považuje za schválené. Generálny tajomník oznamuje zmluvným stranám každé stiahnutie žiadosti.<br><br>Ak sa v súlade s ustanoveniami článku 8 ods. 3 dohovoru a rozhodnutia Rady č. 298 akákoľvek záležitosť postúpi úplne alebo čiastočne výboru na opätovné preskúmanie, zmluvná strana, ktorá požiadala o opätovné preskúmanie záležitosti, predloží generálnemu tajomníkovi najneskôr 60 dní pred dňom začatia nasledujúceho zasadnutia výboru poznámku, v ktorej uvedie dôvody žiadosti o opätovné preskúmanie, spolu so svojimi návrhmi na vyriešenie danej záležitosti. Generálny tajomník rozpošle túto poznámku ostatným zmluvným stranám. |

## 3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Cieľom navrhovanej pozície je vyjadriť podporu pre navrhovanú zmenu rokovacieho poriadku Výboru pre HS.

Pre EÚ je dôležité, aby sa takáto zmena prijala, pretože jej účelom je objasniť rozhodovací proces Výboru pre HS a zabezpečiť, aby rozhodnutia prijímala nesporná väčšina členov uvedeného výboru.

Konzultácie prebiehali s členskými štátmi v rámci skupiny colných expertov – koordinácia HS/WCO, ako aj v rámci Rady.

Navrhuje sa preto táto pozícia:

– pokiaľ ide o zmenu rokovacieho poriadku, Únia by mala podporiť prijatie zmeny.

– Únia by mala v prípade potreby podporiť aj ďalšie redakčné zmeny, ktoré môže navrhnúť sekretariát WCO.

Navrhovaná pozícia EÚ je v súlade so zavedenou colnou politikou a praxou Výboru pre HS.

Navrhovaná pozícia je potrebná na to, aby EÚ mohla zaujať stanovisko na nasledujúcom zasadnutí Rady WCO.

## 4. PRÁVNY ZÁKLAD

### 4.1. Procesnoprávny základ

#### *4.1.1. Zásady*

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*.“

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“[3].

Procesnoprávnym základom pre navrhované rozhodnutie, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie a v súvislosti s pripravovaným aktom, je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

#### *4.1.2. Uplatnenie na tento prípad*

Rada WCO je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohovorom, ktorým sa zriaďuje Rada pre colnú spoluprácu, z 15. decembra 1950. Podľa Medzinárodného dohovoru o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru je orgánom zodpovedným za vydávanie odporúčaní zmluvným stranám týkajúcich sa zmien tohto dohovoru a za schvaľovanie rokovacieho poriadku Výboru pre HS.

Očakáva sa, že Rada WCO na svojom júnovom zasadnutí schváli v súlade s článkom 6 dohovoru o HS zmenu rokovacieho poriadku Výboru pre HS. Po schválení bude mať zmena právny účinok na právne predpisy EÚ, konkrétne: na prílohu 1 k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku. Je to z toho dôvodu, že v článku 2 písm. a) uvedeného nariadenia sa uvádza: *„2 Kombinovaná nomenklatúra musí obsahovať: a) nomenklatúru harmonizovaného systému;“* a že táto zmena bude mať vplyv na to, ako sa vo Výbore pre HS vedie rozhodovací proces týkajúci sa výkladu a zmeny nomenklatúry harmonizovaného systému, a v dôsledku toho aj na to, ako sa vykladá kombinovaná nomenklatúra.

Pripravovaný akt nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec danej dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

### 4.2. Hmotnoprávny základ

#### *4.2.1. Zásady*

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie.

[3] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, vec C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

*4.2.2. Uplatnenie na tento prípad*

Keďže sa hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu týka rozhodovacieho procesu pri výklade súvisiacom s clami a uplatňovania medzinárodnej dohody v rámci spoločnej obchodnej politiky, ako aj vykonávania nomenklatúry HS a kombinovanej nomenklatúry EÚ, hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je článok 31, článok 43 ods. 2 a článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ.

### 4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 31, článok 43 ods. 2 a článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

## 5. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet Európskej únie.

2022/0129 (NLE)

Návrh

# ROZHODNUTIE RADY

## o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Rade Svetovej colnej organizácie v súvislosti s prijatím navrhovanej zmeny rokovacieho poriadku Výboru pre harmonizovaný systém (HS)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 31, článok 43 ods. 2 a článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Medzinárodný dohovor o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru (ďalej len „dohoda“), ktorý bol uzavretý Úniou rozhodnutím Rady 87/369,[1] nadobudol platnosť 1. januára 1988.

(2) Podľa článku 6 ods. 6 dohody má Výbor pre harmonizovaný systém (HS) vyhotoviť svoj rokovací poriadok a prijať ho dvojtretinovou väčšinou hlasov svojich členov. Tento poriadok sa má predložiť na schválenie Rade.

(3) Očakáva sa, že Rada WCO schváli navrhovanú zmenu rokovacieho poriadku Výboru pre HS na svojich júnových zasadnutiach. Táto zmena sa schváli na základe návrhu, ktorý vyhotovil Výbor pre HS a ktorý sa sfinalizoval na jeho 64. (18. – 27. september 2019) a 68. zasadnutí (6. – 28. september 2021). Zmena nadobudne platnosť po jej prijatí.

(4) Je mimoriadne dôležité, aby Výbor pre HS prijímal rozhodnutia transparentným a účinným spôsobom a aby takéto rozhodnutia mali maximálnu podporu členov tohto výboru.

(5) Keďže Rada WCO má schváliť navrhovanú zmenu rokovacieho poriadku Výboru pre HS, je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie, keďže tento zmenený rokovací poriadok bude po schválení pre Úniu záväzným a môže ovplyvniť obsah práva Únie, konkrétne prílohu I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87[2].

(6) Je preto vhodné, aby pozíciou Únie bolo podporenie navrhovanej zmeny rokovacieho poriadku Výboru pre HS, ako aj akýkoľvek menších redakčných alebo jazykových úprav, ktoré môžu byť považované za potrebné,

---

[1] Rozhodnutie Rady 87/369/EHS zo 7. apríla 1987, ktoré sa týka uzavretia Medzinárodného dohovoru o harmonizovanom systéme opisu a číselného označovania tovaru a protokolu o jeho zmene a doplnkoch (Ú. v. ES L 198, 20.7.1987, s. 1).

[2] Nariadenie Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, 7.9.1987, s. 1).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

*Článok 1*

Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie na zasadnutiach Rady WCO v júni 2022, je podporiť navrhovanú zmenu rokovacieho poriadku Výboru pre HS, ako sa uvádza v prílohe.

Zástupcovia Únie sa po konzultácii s členskými štátmi alebo počas koordinačných stretnutí na mieste môžu bez ďalšieho rozhodnutia Rady dohodnúť na menších redakčných alebo jazykových úpravách v závislosti od vývoja na nadchádzajúcich zasadnutiach Rady WCO.

*Článok 2*

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu*
*predseda/predsedníčka*